

**Javna reč o prvom izboru na pravosudne funkcije
Udruženja sudijskih i tužilačkih pomoćnika (USTP) i
Alumni kluba Pravosudne akademije (PA) u saradnji
sa Fondacijom Centar za javno pravo (FCJP)**

Zaključci skupa

1. Stručna rasprava o prvom izboru na pravosudne funkcije (Beograd, 09. februara 2018. godine) rezultat je zajedničke saradnje FCJP, USTP i Alumni kluba PA. Cilj je bio da se prvi put zajedno, pod okriljem FCJP, razmene stavovi o rešenjima postojećeg zakonskog okvira izbora na pravosudne funkcije u Srbiji, tačnije da se identifikuju normativne i faktičke slabosti u aktuelnom sistemu izbora radi njihovog otklanjanja.
2. FCJP pozdravlja spremnost oba strukovna društva, *USTP* i *Alumni klub PA*, da se saslušaju uzajamni argumenti i argumenti eminentnih učesnika ovog skupa: univerzitetskih profesora, članova Visokog saveta sudstva, direktora Pravosudne akademije, predstavnika pravosuđa i javno tužilačke organizacije, predstavnika međunarodnih organizacija, strukovnih udruženja i naučnih saradnika. Ovim je učinjen prvi, ali neophodan korak u postizanju saglasnosti o pronalaženju obostrano prihvatljivog rešenja. Organizator skupa je svestan da je u postojećim okvirima nemoguće pronaći idealno rešenje, ali ističe da je nepostojanje stabilnog, transparentnog i prema objektivnim merilima koncipiranog modela izbora na sudijsku i javno tužilačku funkciju višestruko štetna i da pogađa oba udruženja na jednak način.
3. FCJP smatra da je najveći uspeh ovog skupa zapravo sama spremnost predstavnika svih prisutnih da diskutuju i da iznesu svoja mišljenja i svoje lične i profesionalne stavove u pogledu trenutnog zakonskog rešenja i njegovih nedostataka, kao i predloga za unapređenje sistema izbora. Pri tom su stavovi *USTP* i *Alumni kluba PA* i dalje toliko suprotstavljeni da se ne može govoriti o usaglašenom pristupu.
4. Saglasnost je postignuta o trenutnom zakonskom rešenju: osnovni problem u samom postupku izbora je nejasan odnos između kandidata za pravosudne funkcije. Ne postoje jasni, merljivi i objektivni kriterijumi na osnovu kojih bi se klasifikovali najbolji kandidati. Stečeno radno iskustvo u pravosudnim institucijama ili obavljena početna obuka na Pravosudnoj akademiji, nije dovoljan kriterijum za regrutovanje najboljih kandidata, a pravosudnim savetima se ostavlja vrlo težak, gotov nemoguć zadatak, da u situaciji postojećeg zakonskog okvira, sprovedu izbor i da se opredele za najbolje kandidate.
5. FCJP smatra da se ne može ništa prigovoriti rešenju koje počiva na prvom izboru putem instituta Pravosudne akademije. U njoj bi trebalo da se regrutuju i kontinuiranom višegodišnjom obukom stručno obučavaju najbolji kadrovi za pravosudne institucije. Istovremeno, FCJP ukazuje na konceptualnu slabost postojećeg modela: u Pravosudnu akademiju se dolazi nakon položenog pravosudnog ispita, tako da ona služi kao dodatni filter za formalno kvalifikovane

pravnike. Zakonskim propisima iz oblasti pravosuđa iz 2009. godine takođe nije ponuđeno adekvatno rešenje za već postojeće obučene kadrove iz pravosudnih institucija. Posledica je intervencija Ustavnog suda i osporavanje postojećeg koncepta. Jedan od mogućih razloga je to da nije pronađen model „prelaznog perioda“ između dva sistema izbora.

6. FCJP je takođe mišljenja da se, u pogledu uspostavljanja Pravosudne akademije i rešenja koje je sledilo logiku da se biraju isključivo kandidati sa završenom obukom u ovoj instituciji, svi učesnici moraju prisetiti duktusa odluka Ustavnog suda Srbije i razloga zbog kojeg su pojedine odredbe proglašene neustavnim: to je model kojim se ograničava nadležnost Visokog saveta sudstva i Državnog veća tužilaca i kojim se eliminišu iz kruga kandidata kod prvog izbora za sudije i zamenike javnih tužilaca odlični pravnici sa svim formalnim pretpostavkama, ali bez prethodne obuke. Fondacija zbog toga smatra da se ne može osporiti legitiman interes da se biraju kandidati koji su radom u struci pokazali posebne sposobnosti iako nisu prošli obuku u Pravosudnoj akademiji zajedno sa kandidatima koji su prošli obuku. Ističemo da Pravosudna akademija ne sme dobiti status institucionalne podrške pravničkim elitama koje bi se regrutovale iz određenih porodično-političkih krugova i obezbeđivale izbor na tužilačku ili sudsku funkciju jednoj strukturi pravnika. To je realna opasnost u modelu ekskluzivnog pristupa kandidatima sa završenom obukom. FCJP predlaže, to je najučestalije i najisticanije mišljenje većine učesnika skupa, da se paralelno primenjuju oba modela do odluke Ustavnog suda po inicijativi iz jula 2017. godine, a da se nakon odluke Ustavnog suda ponovo razmene argumenti o optimalnom modelu izbora.

7. Fondacija Centar za javno pravo će pratiti aktuelnu praksu i institucionalno rešenje u Srbiji i spremna je u saradnji sa oba udruženja, *USTP* i *Alumni klubom PA*, organizovati novu raspravu o otvorenim pitanjima prvog izbora nakon odluke Ustavnog suda Srbije. Fondacija je otvorena za stručne stavove i pravne argumente. Ustavni tekst može biti okvir za rešavanje ovog problema, ali nije mesto na kom će se on rešiti.

Predsednik FCJP

prof. dr. jur. habil. Edin Šarčević